

Příběhy dětí-uprchlíků

Amina Abdi: Uprchlík ze Somálska žijící v Kanadě

Když jsme ještě žili v naší zemi, vedli jsme velice dobrý život. Táta pracoval, měli jsme velký dům s velkou zahradou a stromy. Ničeho jsme se nebáli. Mohli jsme jít, kamkoliv jsme chtěli. Můžu říci, že jsem měla báječné časy, protože jsem nikdy nepoznala problémy, jaké mám poslední dva roky.

30. prosince 1990 vypukla v hlavním městě občanská válka. Po čtyřech dnech jsme nemohli dále zůstat v našem domě, protože se boje stále přibližovaly. Jeli jsme do městečka poblíž Mogadiša. Patnáct dní jsme bydleli u strýce. Potom jsme utekli do jiného města a platili za to, že můžeme bydlet v jednom domě. Mysleli jsme si, že válka brzo skončí a my se budeme moci vrátit do Mogadiša, ale všechno se zhoršovalo.

Můj otec se rozhodl, že vezme mého bratra, sestru a mě do Kanady, kde už žila naše matka, teta a naše tři malé sestry, a otec chtěl žít s nimi. Abychom se dostali do Kanady, museli jsme se dostat do některé sousední země, protože v Somálsku v té době nefungovala žádná doprava. Navíc byla válka.

27. února 1991 jsme na lodi přijeli do Keni. Byli jsme téměř v malém městě Mulind, když naše loď narazila na skálu nebo na něco podobného. Prorazilo to dno lodi. Voda se začala rychle valit do lodi, všichni muži začali z lodi vyhazovat z lodi věci, aby zachránili lidi. Několik mužů sedlo do záchranného člunu a jelo do města pro pomoc. Po několika hodinách se vrátili jen se svojí loďkou a řekli, že nám nikdo nepomůže. Muži byli stále unavenější a do lodi se valilo čím dál tím víc vody. Když jsme se dověděli, že nám nikdo nepřijde na pomoc, tak se lidé rozhodli pomoci sami sobě i lidem, za které byli odpovědní. Potíž byla v tom, že většina lidí neuměla plavat. Nás bylo pět – můj otec, sestra, bratr, teta a já. Jen náš otec uměl plavat a rozhodl se, že se postará o moji sestru a bratra, protože byli nejmladší. Já a teta jsme musely plavat samy – otec neměl jinou volbu. Nemohl udělat nic jiného. Když jsem se pak ptala bratra a sestry, kdy viděli otce naposled, řekli mi, že když se dostal na břeh, moji sestru chytil nějaký muž. Po krátké rvačce mu otec sestru vytrhl. Ve chvíli, kdy sestru zachránil, se na něj vrhla jakási žena a chytla ho za krk jako had. Tehdy bratr a sestra viděli otce naposledy. Když jsem získala jistotu, že otec ani teta nežijí, pocítila jsem odpovědnost za to, abych našla jejich těla a postarala se o sestru a bratra. Hledala jsem, dokud jsem mrtvá těla otce a tety nenašla.

Tu noc a následující den se o nás postarala italská komunita a nějací další lidé, převážně muslimové – tedy naši souvěrci. Všechny, kteří přežili, vzali do uprchlického tábora poblíž města Mombasa. Zůstali jsme tam přes noc a druhý den odpoledne nás odvezli do Nairobi.

Příběhy dětí-uprchlíků

V Nairobi jsme žili čtyři měsíce. Ačkoliv jsme se měli mnohem lépe než ti, co zůstali v uprchlickém táboře, vůbec se nám nechtělo zůstat v Keni. Ty čtyři měsíce mi připadaly jako čtyři roky. Jedním z důvodů, proč se nám v Nairobi nelíbilo, bylo, že oni nechtěli mít uprchlíky jinde než v uprchlických táborech, a když chytli uprchlíka ve městě, poslali ho zpět do tábora, nebo dokonce do Somálska. Bylo téměř osm hodin večer a já se chystala k modlitbě, když náhle do našeho domu přišli tři keňští vojáci a chtěli vidět naše keňské dokumenty, které jsme neměli. Jak bychom je mohli mít? Řekli nám, že nás vezmou do vězení, a vzali nás tam. Díky bohu, že nás po třech hodinách pustili. Bylo to poprvé, co jsem byla ve vězení, a děkovala jsem Bohu, že nejsem zločinec.

12. července 1991 jsem přijela do Kanady. Studuji střední školu a po škole bych chtěla být zdravotní sestra. Největší problém, který mám, je jazyk. Ačkoliv jsem se hodně zlepšila, pořád ještě neumím anglicky dostatečně dobře. Lidé, kteří mají nejlepší známky, dostanou v Kanadě a možná kdekoliv na světě nejlepší vzdělání. Ale jak můžete dostat dobré známky, když neumíte dobře anglicky. To může ovlivnit vaše vzdělání a vaši budoucnost.

Nejsem moc šťastná. Mnoho věcí se změnilo. Jako třeba škola. I kultura je jiná. Někdy něco uděláte a lidé si o vás myslí, že jste špatní nebo že nic neznáte. Myslím si, že je těžké rozumět všemu, když přijдете do nové země, a je těžké pochopit lidi.

V mé zemi bych byla šťastnější než v Kanadě, protože bych neměla problémy. Jsme teď přistěhovalci. Kvůli mé mladší, šestileté sestře dokonce ani nemáme povolení k trvalému pobytu. Je nemocná. Není fér, že nám řekli: „Když je nemocná, nemůžete dostat povolení k trvalému pobytu.“ To není spravedlivé. Ale věřím, že jednoho dne budeme šťastní a že se vrátíme do naší země. Teď je nám lépe než lidem, kteří zůstali v Mogadišu, a já si toho vážím, ale jednoho dne bych se ráda vrátila zpět do mé země.

Zdroj: Příběhy byly upraveny z publikace McLuhan, E. (ed.): Safe Haven. The Refugee Experience of Five Families. Toronto, Multicultural Historical Society of Ontario 1995, 201–205.

Příběhy dětí-uprchlíků

Gabriela Eriquezová, dětský uprchlík z Chile, žijící v Kanadě

B ylo mi právě jedenáct, když jsme opustili Chile. Odjžděli jsme 11. ledna 1974. Pamatuji si ten den. Pamatuji si, jak byli všichni napjatí, a poprvé jsem slyšela vybuchovat bomby, utíkat a křičet lidi. Slyšela jsem vojáky projíždět kolem. Věděla jsem, že v naší čtvrti, kde jsem se vždy cítila úplně bezpečně, se děje něco hrozného. Rodiče mi pořád říkali: „Neotvírej nikomu dveře. Nedívej se v noci z okna. Nevstávej, kdyby někdo přišel – zůstaň v posteli.“

Jednoho dne kolem osmé večer přijel do naší ulice obrovský tank. Vojáci začali prohledávat dům po domu. Někoho hledali. Přišli i k nám a ptali se matky, kde je táta. Matka jim pořád říkala: „Nevím!“ Voják předstíral, že je velmi vlídný, ale měl zlou tvář a mluvil s matkou ironickým tónem. Vzali mě do jednoho pokoje, Ferana do druhého pokoje, a Claudia vzali také do jiného pokoje. Pořád se mě vyptávali, kde je náš otec. Šla jsem najít bratry... Vojáci se jich taky pořád vyptávali, kde máme tátu, jestli se ukrývá někde v domě, jestli máme doma nějaké zbraně. Pořád jsem jim říkala, že žádné zbraně doma nemáme. Pak vojáci odešli, ale byli hodně rozzlobení. Uplynul měsíc a matka nám pořád říkala: „Váš otec se ukrývá. Nebojte se.“ Otce jsem od doby, kdy se začal ukrývat, viděla jenom jednou, když jsme šli do uličky a dívali se do oken vil vysoko nad námi a zamával nám. Museli jsme být opatrní a nedat na sobě nic znát. Na okna velvyslanectví mířili ostřelovači. Byla to však jediná možnost, jak uvidět otce.

Jeli jsme na letiště, prošli jsme kontrolou a vojáci na nás byli velmi hrubí. Pak jsme čekali a čekali, ale táta nepřišel. Slyšela jsem lidi říkat, že se něco muselo stát. Začala jsem plakat. Myslela jsem si, že budeme muset odletět bez otce. Nakonec táta přijel.

Neopustili jsme zemi v normálním letadle, ale v letadle vojenském. Když se letadlo vzneslo, řekl pilot: „Měli byste se dívat dolů, protože je to na dlouhou dobu naposledy, co vidíte Chile.“ Pamatuji se, že jsem neseděla s rodiči. Naše rodina byla rozptýlená po celém letadle. Zdálo se mi, že všichni začali plakat. Když jsme se dostali do Mexika, bylo tam moc horko a nesměli jsme opustit letadlo. A když jsme se pak dostali do Kanady, byla tam velká zima – mrazivá zima. Museli jsme projít celní a zdravotní kontrolou. Pak nás vzali na místo, kde pro nás měli nějaké sušenky a pití. Poprvé jsem viděla kokakolu v plechovce. Dali nám teplé oblečení a vzali nás do hotelu. V hotelu, kde jsme žili v jedné místnosti s malou kuchyňkou, jsem poprvé viděla barevnou televizi. To jsou věci, které si pamatuji.

Příběhy dětí-uprchlíků

Potom jsme se stěhovali z jednoho hotelu do druhého. Později jsme si pronajali dvě místnosti v druhém patře jednoho domu. V Chile jsme ovšem měli svůj dům, postele, své oblečení, měli jsme všechno. Tady jsme téměř žebrali. Můj otec byl v Chile odborník. V Kanadě mohl vydělávat peníze, jen když byl ochoten dělat něco jiného.

Nechtěla jsem se učit jazyk. Angličtina mi k ničemu nebyla. Vrátil jsem se přece zpět do Chile. Vše přece bude jako předtím. Vrátil jsem se do našeho domu. Budu si hrát na našem dvoře s naším psem. Budu přece znovu chodit naší školy. Učit se anglicky nebylo pro mě důležité, i když na mě byl učitel hodný a snažil se mě angličtinu naučit. Záměrně jsem se ten jazyk odmítala učit, protože to nedávalo smysl. Přece tady nezůstaneme!

A pak můj otec onemocněl a umřel. To byla ta nejhorší noční můra, která mě kdy mohla potkat. Vše se změnilo a mě se život už dál netýkal, protože jsem ztratila člověka, kterého jsem tak moc milovala. Zůstali jsme opuštěni v zemi, kterou jsme neznali, jejíž jazyk jsme neznali, v zemi, kde jsme nechtěli být, a v zemi, která nás nechtěla, protože v té době jsme nebyli vítáni. Neměli jsme nic. Spali jsme na podlaze. Když jsme poprvé spali v domě, kam jsme se přestěhovali, probudila jsem se v noci a cítila jsem, že mi něco leze po obličejí. Hned jsem věděla, že to byl šváb. Pro mě to byla úplná změna. Jak běžela léta, začala jsem svou situaci analyzovat, protože jsem se potřebovala zase dát dohromady. Nechtěli jsme být tady. Donutili nás být tady. Přinutili mého otce odejít. Kdybychom bývali měli na výběr, možná by byl tady v Kanadě sám a my bychom s matkou zůstali v Chile. To by ovšem nebylo příliš praktické, protože by matka zůstala sama a musela živit tři děti. Její přátele zatkli a uvěznil. Dělalí tenkrát všechny možné strašné věci. Lidé v Chile se chovali hrozně. Proto jsme museli přijít sem a žít tady.

Zdroj: *Příběhy byly upraveny z publikace McLuhan, E. (ed.): Safe Haven. The Refugee Experience of Five Families. Toronto, Multicultural Historical Society of Ontario 1995, 201–205.*

